

† CASIAN,
din darul lui Dumnezeu, Arhiepiscopul Dunării de Jos,
cinului monahal, sfințiților slujitori
și preaiubiților frați și surori, credincioși și credincioase
din Arhiepiscopia noastră, har, bucurii duhovnicești,
pace sfântă și liniștitoare în inimi, în noi și între noi,
cu sănătate deplină de Sfintele Sărbători
ale Nașterii Domnului, Anului Nou și Bobotezei,
iar de la smerenia Noastră arhieresti binecuvântări!

*„Hristos Se naște, măriți-L!
Hristos din Ceruri, întâmpinați-L!
Hristos pe pământ, bucurați-vă!“*

Iubiți frați și surori în Domnul,

Cu multă bucurie duhovnicească, în stare de pacificatoare rugăciune, uniți în sfintele noastre biserici la Dumnezeiasca Liturghie ne deschidem inimile, le înălțăm către Domnul, iar El, „*mititel și-nfășășățel / în scutec de bumbăcel*“, bate la „ușile“ sufletelor noastre, spre a fi primit „*să Se nască / și să crească / să ne mântuiască*!“ „*Domnul Cel preabunul, ne-a adus iarăși Crăciunul*“. Așa ne vestește, pe glas duios, colindul „sfânt și bun“ la „fereastra“ lăuntrică a celor ce ne-am născut în duhul sărbătorii, iar oaspetele așteptat este și trebuie să fie Domnul nostru Iisus Hristos!

Această convingere s-a imprimat și în cugetele noastre, ale credincioșilor de toate vârstele, indiferent de loc și de condițiile sociale, tocmai datorită marelui adevăr revelat: „*Dumnezeu S-a făcut om pentru ca pe om să-l facă Dumnezeu*“¹ după har, așa cum știm de la Sfântul Atanasie cel Mare, încă din secolul IV.

1. SFÂNTUL ATANASIE CEL MARE, *Trei cuvinte împotriva arienilor*, Cuv. I, în: col. „P.S.B.“, vol. 15, Editura I.B.M.B.O.R., București, 1987, p. 202.

Tot astfel, și-n tradiția noastră creștină și românească am primit mesajul Evangheliei în forme accesibile și pline de luminoasă bucurie. Rugăciunile s-au alcătuit în cele mai accesibile versuri, ridicate pe „portativul“ melosului popular, născându-se astfel un gen nou de doxologii: colindele. Chiar dacă regăsim astfel de creații și la alte popoare, nicăieri în lume ca la noi nu există o bogăție de sensuri teologice, o sinteză completă și complexă a adevărului Nașterii Domnului în interpretarea copiilor, cu glasurile lor îngerești și în luminoasele lor expresii dumnezeiești.

Aceste bune-vestiri, colindele, rezumă împlinirea profețiilor, Nașterea de la Betleem și primirea Domnului, nu doar ca amintire a realităților de acum două mii de ani, ci ca eveniment actual, real și tainic, personal și comunitar.

La noi și spațiul exterior îmbracă „hlamida“ Betleemului, dar mai ales cel interior, din casă și din suflet, dezvăluie dimensiunea sfințitoare a sărbătorii. Sufletele noastre devin peșteri betleemice primitoare pentru Nașterea lui Hristos în noi și între noi.

Aceasta este suprema bucurie de a fi nu doar gazde temporare ale Mântuitorului. Ar fi prea puțin! Prin Nașterea Sa, actualizată în fiecare dintre noi, devenim purtători de Hristos, hristofori și biserici vii, cum ne învață Sfântul Apostol Pavel: „*Nu știți că trupul vostru este templu al Duhului Sfânt?*“²; „*Nu mai trăiesc eu (omul – s.n.), ci Hristos trăiește în mine*“³.

Iubiți credincioși,

În lumina învățaturii de credință, îmbogățită prin viața liturgică și acceptată ca o mare comoară spirituală în viața noastră, Nașterea Mântuitorului reprezintă temelia începutului sacru al trăirii noastre atât în viața aceasta, dar mai ales în speranța intrării în cea veșnică și fără de întristare.

Scara urcușului, treaptă cu treaptă, în creșterea noastră lumească, se unește cu darul plinătății harului Duhului Sfânt, „*în Hristos și în*

2. I Corinteni VI, 19.

3. Galateni II, 20.

*Biserică*⁴, împărtășit la Botez și neconținut îmbelșugat prin credință, prin fapte luminoase și prin iubire jertfelnică. Omul de obârșie pământescă se înobilează cu „*pecetea harului Duhului Sfânt*”⁵, urmând modelului divino-uman, Persoanei Mântuitorului, Fiul lui Dumnezeu întrupat „pentru noi”, spre a ne readuce Tatălui ca fii ascultători, cum ne arată teologul iubirii, în urcușul spre sfințenie, Părintele Dumitru Stăniloae: „*Fiul S-a întrupat pentru a-I aduce Tatălui mai mulți fii de pe pământ*”⁶. Dar această sacră alcătuire dumnezeiască și omenească exprimă, în cel mai curat înțeles, bucuria Nașterii Domnului ca fapt mântuitor, pentru renașterea noastră efectivă, spirituală și pentru înaintarea prin asceză, post și rugăciune către înduhovnicire, iar prin iertare și iubire filantropică, spre îndumnezeirea firii omenești.

Nu se poate exprima în câteva fraze mulțumirea izvorâtă din inimă și exprimată călduros către iubiții noștri părinți slujitori de la parohii și centre sociale ori din învățământ, către cinul monahal și, mai ales, către dumneavoastră, frații și surorile în Hristos, pentru ofranda rugăciunii zi de zi, sărbătoare de sărbătoare și, mai cu seamă, seară de seară, la ora 22⁰⁰, dar cu siguranță „*în tot timpul și în tot locul*”, pe patul de suferință, acasă, în spital, aici și în toată lumea. Nu puține sunt și semnele iubirii lui Dumnezeu, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu și ale tuturor sfinților, acte sacre de vindecări, mărturii de pacificare launtrică, de împăcare în noi și între noi și de liniștitoare clipe de lumină în inimi, privegheri, pelerinaje și, mai cu seamă, marea și impresionanta întrunire a slujitorilor din eparhie la Catedrala Arhiepiscopală, bucurați prin luminoasa isihie de Sfântul Grigorie Palama. În același duh a fost și întâlnirea cu Sfântul Cuvios Paisie de la Neamț, prin procesiunea cu sfintele sale moaște la Sărbătoarea Sfântului Apostol Andrei, de la Galați, cu prilejul împlinirii a trei decenii de oblăduire spirituală în Cetatea sa. Tot astfel s-a amplificat programul duhovnicesc prin rugăciuni, privegheri și activități filantropice.

4. Efeseni V, 32.

5. Rânduiala Tainei Mirungerii din cadrul slujbei Tainei Botezului.

6. Pr. Dumitru STĂNILOAE, *Iisus Hristos sau restaurarea omului*, ed. a II-a, Editura Basilica, București, 2013, p. 101.

Și la Brăila, cu prilejul Sărbătorii Sf. Ierarh Nicolae, evlavioși preoți și calzi rugători pelerini au privegheat toată noaptea, în semn de bucurie a comuniunii și de așezare a păcii Domnului pe „altarele“ inimilor!

O sinteză minunată a darului ceresc al rugăciunii în exercițiul personal, familial și comunitar liturgic, ori fratern, filantropic, la necazuri, la boli, la molime rămâne pelerinajul, timp de două săptămâni, în 145 de comunități creștine din Eparhie, cu Icoana făcătoare de minuni de la Mănăstirea Adam, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului“. Cine poate exprima recunoștința pentru biruința în atâtea încercări prin mila, iubirea și neîncetata rugăciune a Maicii Domnului, „*bucuria tuturor celor necăjiți*“⁷?!

Dar cine ar putea uita roua coborâtă peste arșița celei mai aspre secete, tocmai în timpul pelerinajului cu Icoana Maicii Domnului, ca dar și răspuns la cereri, la privegheri și la evlavioasele rugăciuni și lacrimi din inimile credincioșilor noștri?!

Am primit cele mai frumoase „flori vii“ din „Grădina Maicii Domnului“, mărturiile în scris ale preoților și ale pelerinilor, care se constituie într-un adevărat tezaur spiritual și îndemn misionar, pentru a intensifica și mai mult rugăciunea „*în tot locul și în tot timpul*“.

Puterea și imboldul lăuntric în timpul smeritelor noastre rugăciuni s-a arătat prin chemarea sfinților isihăști: Sfântul Simeon Noul Teolog, Sfântul Ierarh Grigorie Palama și Sfântul Cuvios Paisie de la Neamț. **Toți ne rămân pentru totdeauna nu numai modele, ci împreună călători către Hristos Domnul, în cărarea spre inimi, încercând să vedem lucrarea rugăciunii asemenea unei candelă. Forma ei suntem noi, uleiul – faptele bune, iar feștila – darul Duhului Sfânt, Care la imboldul Mântuitorului o aprinde și, astfel, trăim aieva chemarea Sfintei Evanghelii: „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, așa încât să vadă faptele voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru Cel din Ceruri“⁸.**

7. ÎPS Arhiepiscop CASIAN, „*Bucuria tuturor celor necăjiți*“, Editura Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Galați, 2022.

8. Matei V, 16.

De fapt, în lumina faptei bune, rod al credinței și al rugăciunii, îl recunoaștem pe tot omul, fratele nostru bun. Această convingere actualizează Nașterea Domnului în noi, pentru ca și între noi să se aștearnă comunicarea, comuniunea, filantropia, pacea lăuntrică și solidaritatea socială. Dar rugăciunea rămâne suflu permanent al Duhului în sufletele, în inimile și-n făptuirea binelui „*cu timp și fără timp*”⁹.

Binecredincioși frați și surori în Domnul,

Rugăciunea înmulțită și rodirile ei minunate în viața noastră personală și comunitară continuă și ne ajută să ne îndreptăm spre forme și mai adânci, mereu izvorâtoare de iubire milostivă în trăirea pe care ne-o dorim mult mai armonioasă, pașnică și liniștită. În firea umană restaurată, înnobilită și îndumnezeită prin **Nașterea Domnului în propriile noastre persoane, trăim o dublă bucurie harică: de a fi primitori de Dumnezeu în noi și de a deveni dăruitori pentru semenii noștri, asemenea lui Dumnezeu, deși suntem limitați în realitățile omenești din această viață trecătoare.**

Așa ne arată și rugăciunea liturgică de la Vecernia Nașterii Domnului. Iată textul: „*Ce vom aduce Ție, Hristoase? Că Te-ai arătat pe pământ ca un om, pentru noi. Fiecare din făpturile cele zidite de Tine mulțumire aduce Ție: îngerii cântarea, cerurile steaua, magii darurile, păstorii minunea, pământul peștera, pustiul ieslea, iar noi pe Maica Fecioara*”¹⁰.

În luminoasa sa disponibilitate, Sfânta noastră Biserică, la inspirația Preafericitului Părinte Patriarh Daniel și cu aprobarea Sfântului Sinod, ne-a solicitat în anul ce vine să oferim Domnului, prin bunăvoința, receptivitatea și bunătatea sfințiților slujitori, a cinului monahal și a jertfelnicilor credincioși, mai multă râvnă în pastorația plină de iubire și de ajutorare a persoanelor de vârsta a treia. De asemenea, ca semn concret al perpetuării rugăciunii în comunitate, suntem invitați la acte

9. II Timotei IV, 2.

10. Stihiră la Vecernia Nașterii Domnului, în: *Mineiul pe decembrie*, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2019, p. 506.

de comemorare și apreciere a imnografilor și a cântăreților bisericești. Așadar, psalții de odinioară sunt surse permanente de frumusețe a rugăciunilor așezate pe aripile înălțătoare ale notelor muzicale, iar cântăreții sunt frații noștri, continuatori credincioși și smeriți ai acestei tradiții, aidoma îngerilor prezenți la Nașterea Domnului!

Dar poate că în ambele programe, de o mare actualitate și continuatoare ale lucrării rugăciunii în viața noastră de zi cu zi, s-ar cuveni să ne oprim asupra celui mai autentic dar de Crăciun – colindele, nu doar ca răspuns la darurile Nașterii Domnului, ci și ca semn de preamărire, așa cum a perceput românul să-L primească pe Domnul în armonii dumnezeiești, în dulcile cântări străbune.

Pentru că s-a amintit despre importanța cântului transferat de la îngerii din cer la „îngerii“ pământului – copiii, înțelegem mai bine astăzi, în sfintele biserici, la Nașterea Domnului, importanța celei mai suave, dulci, calde, armonioase, hrănitore și mântuitoare rugăciuni, multiplicată, actualizată și culeasă de la toate momentele Nașterii Domnului, Anului Nou și Bobotezei. Este **colindul creștinesc și românesc, rugăciunea sensibilă de pe „coardele“ inimii, atinse de „arcușul“ credinței!**

Colindul este, va fi și va dăinui în veșnicie drept răspunsul antifonic al stranei de pe pământ la cea din ceruri, corul îngerilor de sus și cel al copiilor de pe pământ, uniți într-o perfectă simfonie. Iată o mărturie, între multe altele:

*„Cerul și Pământul,
Cerul și Pământul,
În cântec răsună.
Îngeri și oameni,
Îngeri și oameni
Cântă împreună.
Hristos Se naște,
Domnul coboară,
Îngerii cântă,
Magii îl adoară,*

*Păstorii aleargă,
Ieslea o-nconjoară.
Mari minuni se întâmplară.
Din răsărit vin,
Din răsărit vin,
Magi cu bucurie,
Cu dar de smirnă,
Cu dar de smirnă,
Aur și tămâie.
Din cer Cuvântul,*

*Din cer Cuvântul,
În trup Se arată.
Noaptea din lume,*

*Noaptea din lume,
Zi se face-ndată.*

Conținutul bogat al colindelor, izvorât din Evanghelie este oferit, spre bucuria și înțelegerea noastră, pe calea simplității, a purității și a sfințeniei copilului, în duhul cel mai autentic și-n limbajul cel mai curat, popular-românesc. Impresionează mai ales faptul că la români începutul colindatului este chiar *Seara Sfântului Apostol Andrei!* **Ofericită mărturie a formării în timp a poporului român, primitivului Evangheliei lui Hristos în inimi, prin credință și prin creațiile cele mai accesibile prin care localizăm Betleemul, „colo-n jos“, în case, în suflete, în inimi, în noi și între noi.**

Dar haina, învelișul popular al colindelor conduce spre miezul interior al mesajului curat preluat din Evanghelie, din propovăduire, din biserică, spre inimile și trăirea noastră creștinească. Taina Întrupării Domnului, urmată de cea a Botezului și a Sfintei Euharistii, ni se dezvăluie pe înțelesul tuturor în colindul armonios și pătrunzător în „cămara“ inimilor:

*În vârful la nouă meri,
Dă-i Domnului, Doamne,
Ard nouă lumânări,
Dă-i Domnului, Doamne,
Pică nouă picături,
Dă-i Domnului, Doamne,
Trei de vin și trei de mir,
Dă-i Domnului, Doamne,
Trei de apă limpejoară,
Dă-i Domnului, Doamne,
Să-i facă o băișoară,
Dă-i Domnului, Doamne,*

*Dar în ea cine Se scaldă,
Dă-i Domnului, Doamne,
Scaldă bunul Dumnezeu,
Dă-i Domnului, Doamne,
Se scaldă se Iordănește,
Dă-i Domnului, Doamne,
Cu apa Se limpezește,
Dă-i Domnului, Doamne,
Cu sfânt mir Se miruiește,
Dă-i Domnului, Doamne,
Cu vinul Se-mpărtășește,
Dă-i Domnului, Doamne!*

Iată, așadar, bogăția rugăciunii exprimată comunitar prin frumusețea și dulceața sufletească a colindelor sporind evlavia creștină spre a ne

învrednici de renașterea noastră „în Hristos și în Biserică”¹¹. Aceasta este temelia vieții noastre, speranța, bucuria, pacea, binecuvântarea, facerea de bine, unitatea, filantropia și iubirea jertfelnică față de aproapele, tot omul de acasă, românul de pretutindeni și străinul, fratele nostru de aici și de oriunde.

Așadar, frați și surori, de Sfintele Sărbători să avem parte și de bucuria renăscută prin primirea lui Hristos în suflete și-n inimi, în noi și între noi. El ne va deschide brațele iubitoare, ne va însoți în toate faptele bune, ne va îndemna să frângem din puținul nostru. **Pâinea frântă și oferită nu se va împuțina! Se va înmulți! Înmulțește, Doamne, dragostea fraternă, pacea interioară și interumană!** Dăruiește-ne, mai ales de Sfintele Sărbători ale Nașterii Domnului, Anului Nou și Bobotezei, sănătate și bucurii!

Să avem parte de pace lăuntrică, de liniște sufletească, de bucurie cerească, dătătoare de armonioasă conviețuire omenească, aici și pretutindeni!

La mulți ani!

Al vostru de tot binele voitor
și către Hristos Domnul rugător,

† Casian

Arhiepiscopul Dunării de Jos

11. Efeseni V, 32.